

40.
43

DECANUS
FACULTATIS JURIDICÆ,
HENRICVS Rahnæ / I. D.

& Prof.

suo & Dominorum Collega-
rum nomine

ad

INAUGURALEM DISPUTATIONEM
Dn. JOACHIMI Petersen/
LUBECENSIS,

die XXIII. hujus Mensis Martij
habendam,

MAGNIFICUM Dn. RECTOREM,
Dnn. PROFESSORES, ac omnium
Facultatum ordinumq; Cives Aca-
demicos, nec non cæteros literatos &
literatorum fautores
officiosè invitati.

— 6(0) —

ROSTOCHII,

Typis NICOLAI KILI, Acad. Typogr. Anno 1647.

L. S.

REversus est ad hanc nostram Academiam Vir eximius atq; insignis Dn. JOACHIMUS Petersen / LUBECENSIS, posteaquam in aliis tam superioris, quam inferioris Germaniae lycèis aliquot annos consumpsit. Hactenus enim & ab eo, quo hinc abiit, tempore, vixit Helmstadi, Ultrajecti, Coloniae Agrippinensis, Argentorati & Regiomonti. Quibus in locis quod in honesto turpiq; otio honestas occupationes prætulerit, docent docebuntq; amplius multarum rerum magistræ, dies & experientia. Eo autem animo rediit ad nos, ut eodem literarum domicilio, quo antè fundamenta studiorum suorum Academicorum jecisset, præmium exantlati laboris caperet: ut, ubi bonum fecisset initium, ibi optimum sectaretur finem, & extrema cum primis conjungeret: ut deniq; Rostochi, me meisq; Dn. Collegis pronubis, Astrææ Virgini, reginæ Virtutum, despondetur, & nexus perpetuo cum illa copularetur, quam Rostochi cæpisset deperire. Eaq; ob causam nobis non ita pridem nomen suum professus est, & summos in utroq; jure honores decenter ambiit. Cui honesto admodum petito deesse nec voluimus, nec

nec potuimus: quippe quos nullum in ordinis bonis locum aut tempus prætermittere decet. Quemadum verò in sagata militia nemo coronari solet, nisi prius fortiter pugnaverit: ita nec in togata ad dignitates evehitur, qui non ante probat⁹ est & exploratus. Virtutis enim & eruditio-
nis ornamenta non nisi benè merentibus tribui, convenit & æquitati, quam colimus, & ju-
stitiae, cui servimus. Levitatis est non parvæ,
inanem aucupari rumorem, omnes umbras
etiam falsæ gloriæ consecrari: majoris pro-
fecto, justum splendorem, qui est fru-
ctus veræ virtutis honestissimus, repudiare.
Contrà invidiosæ & perversæ mentis nota est, ad
triumphos, ad celebritatem, ad autoritatem, ad po-
steritatis memoriam pleno cursu tendentibus vi-
am præcludere, dignisq; mercedē denegare. Ne er-
go & nos notam illam incurreremus, hunc juris
& Æqui cultorem Candidatorum nostrorum nu-
mero adscripsimus, postquam profectus ejus inti-
moris scrutinij colloquio excussimus, & tantam
in eo juris scientiam & rerum cognitionem de-
prehendimus, ut dignus sit, qui in scenām publi-
cam prodeat, atq; ostendat, se non tam nostrā indi-
gere commendatione, quam mereri incorruptas
benè iudicantium voces & consentientem bono-
rum calculum. Ut autem eò paratior in arenam

descenderet, & vel pugnæ cupidis pugnandi ansam daret, vel examinandi animo ad volaturis ipse examinis materiam suppeditaret, vel universæ nostratium coronæ se veritatis & justitiæ defensorem probaret, conscripsit DISPUTATIONEM DE SPONSIONIBUS, eamq; publicitus jam exhibet. Ardua sanè materia, & non vulgaris, neq; cuivis obvia. Varia quidem sunt sponsionum genera, sed non omnia licita. Sponsionem facere licet, ait Mareianus JCtus, sed ex aliis, ubi pro virtute certamen non fit, non licet. Hinc sponsiones, quæ fierent super mulieribus prægnantibus, propterea quod ob eas supponiposset partus, SCto Parisiensi sublatas esse testatur cū Buignognio Tholosan^o. Olim, apud Græcos potissimum, qui litigare volebant, in sponsionem depонere cogebantur certam pecuniæ summam. Eam intercedente stipulatione & actor & reus ante accusationem ad acta ferebat, victus verò utrorumq; depositum persolvebat, illoq; iudices fruebantur. Deponebant autem decimā partem æstimationis litis in causis privatis; in publicis verò quintam: & inde actionis species, παρεκάτωθολη̄ dicta, oriebatur. Meminerunt etiam Latini Sponsionum judicialium. Sic Prætor apud Ciceron. jubet Quintum sponsionem cum Sex. Nævio facere: si bona sua ex Edicto P. Burrieni Prætoriis dies XXX. possessa essent. Et alibi apud eundem legitur, cum esset Cœ-

cinna

cinnā per Ebutium de fundo vi armatā ejectus, Prætor interdixit, ut, unde deieccisset, restitueret. Restituisse se dixit, sponsio facta est, hac de sponsione vobis judicandum est. Ejusmodi autem sponsio fieri solebat hoc in primis modo. Petitor ubi eum, à quo petebatur, aut intentionem aut rationem suæ intentionis inficiantem audivit, sponsione sacramenti istum provocavit, ni ita esset: quā factā reus petitorem vicissim provocavit. In hoc genere pecunia, quæ interponebatur, sacramentum; stipulatio & re-stipulatio sponsio dicebatur. Sed his relictis, ad aliarum sponsionum exempla veniamus. Primum suppeditat Cleopatræ, famosissimæ Ægyptiorum reginæ, sponsio illa memorabilis, quā Antonij sui, (sui dicimus, quia Phœniciam, Syriam, Cyprum & Ciliciæ bonam partem, Judæam balsamiferam & Nabathæorum Arabiam in stupri mercedem ab eo acceperat) luxuriam ac fastum procacem eludere voluit. Cum enim quæreret, quid magnificentiæ suæ adstrui posset? respondit, unâ se cœnâ centies sestertiū absumpturam. Id fieri posse nequaquam existimabat Antonius. Ideoq; sponsionibus factis, postero, qui judicio dictus erat, die illa opimam at quotidianam cœnam apponebat Amasio futuræ victoriæ anxio simul & avido; computationemq; ex postulanti regerebat: corollarium fore, quod promisisset, seq; non tot modò, quod antea dixisset, sed sexcenties sestertiū cœnaturam. Mox jussit secundam mensam inferri, unaq; vasculum aceti ita præparati, ut asperitate suâ uniones in tabem posset resolve-re. Huic immersit unam ex aure, à qua dependebat singu-lare istud naturæ opus, detractam margaritam, ac confessim liquefactam absorbuīt. Ab ligurire voluit eodem modo & alteram, sed iniecit ei manum sponsionis judex L. Plan-cus, victumq; Antonium pronunciavit. Et meritò: nam

cēnties sestertiū, id est ducentā quīnāginta millia aureorum uno secundæ mensæ ferculo erant profusæ & comestæ. An regium fuerit hoc Reginæ epulum, & an non cum dedecore conjunctum hoc portentosi luxus convivium, non est hujus loci disquirere. Licuit, quia libuit, sceptrum tenenti. Cui tamen, ut docet pessimi discipuli optimus præceptor,

id facere laus est, quod decet, non quod licet.

Pergimus ad alteram sponsionem, quæ quò inferior est priori, & quo longius ab ea abit, eo propius accedit ad honestum, majoremq; meretur laudem. Est autem hæc: Damocetas apud Virg. Eclog. 3, certatus cantando cum Menalca provocat ad sponsionem pretiis his verbis:

Vis ergo incer nos, quid posse ut ergo vicissim

Experiamur: ego hanc vitulam (ne forte recuses)

Depono: tu dic, mecum quo pignore certes,

Provocatus Menalcas vicissim ex sua parte, ne cedere aut detrectare certamen videretur, spondet & præmium nominat:

De grege non ausim (ait) quicquam depondere tecum.

Est mihi namq; domi pater, est injusta novesa:

Bisq; die numerant ambo pecus, alter & hædos.

Verum ————— pocula ponam

Fagina, celatum divini opus Alcimedonis.

Hactenus Sponsio fuit contracta: sed ut sponsionis sit arbitrator, & pignoris seu præmij custos, Palæmonem eligunt,

Audiat hæc eantum, (inq. Menal.) vel qui venis, ecce Palamon;

Efficiam, posthac ne quenquam voce lassas.

Dam: *Quin age, si quid habes, in me mora non erit illa,*

Nec quicquam fugio, tantum, vicine Palamon,

Sensibus bac imis (res est non parva) reponas.

Annuuit Palæmon, & recepto pignore hanc certamini statuit legem:

Dicit-

Dicite, quandoquidem (inquit) in molli consedimus herba.

Incipe Damata, tu deinde sequere Menalcas;

Alcernis diceris: amant alterna Camæna.

Subsequitur ipsum certamen, quod tandem Palæmon, ob-servator carminum sedul⁹, interrumpit, & pares agnoscens cantores pronuntiat sententiam:

Non nostrum (ait) inter vos tantas componere lites:

Et vix illa tu dignus, & hic : & quisquis amores

Aut metuet dulces, aut experietur amaros.

Claudite jam rivos pueri, sat prata biberunt.

Clauderemus & Nos nostram de sponsionibus scriptio-nem, nisi tertium sponsionis celebratæ exemplum occur-reret. Cæso ad Nanceium Lotharingiæ oppidum Carolo Burgundo, diu ignoratum fuit, ubi mansisset; sed repertum demum cadaver à quærentibus illatum est in jam dictam urbem. Gelu verò facies ita intumuerat, ut dignosci dif-ficulter posset. Frater in primis Antonius, Physicus deinde ejus assenserunt, esse Caroli: puer, qui galeam Duci præfer-re solebat, testabatur corpus esse Domini: se enim, cum cecidisset, adfuisse ajebat, monstrabatq; cædis locum. Ni-hilominus diu inter cæteros homines spes & metus varia-bant. Alii vivum abreptum in manus Regis Francorum pervenisse: alij fugâ elapsum, sponte exulatum abiisse, redi-turum post definitum à se tempus ferebant. Mercatores magnâ levitate in eum casum & emebant & vendebant plu-rima, primum ex solvenda in ducis reditu. Cæpit, ut fieri solet, res in quæstum verti. Qui enim eâ conditione vendi-derat rem aestimationis centum, ab aliis, illo suo facto in o-pinione confirmatis, submisso socio, emit, & quintuplum aut plus lucratus est. Atq; sic sat multa de sponsionibus: quibus unicum illud addimus, eas priscis Romanis fuisse usitatissimas. Sponsiones, inquit magnus Philologus Lip-sius 2. Satur. vulgo interponebantur in gladiatoriis ludis. Ethinc Ovid. de art.

Dmso

Dam loquitur, tangitq; manum, poscitq; libellum,
Et quarit, posito pignore, vincat uter.

Nec non Plautus in prolog. Casinæ :

Maioreq; operâ ibi serviles nuptiæ,
Quam liberales etiam curari solent.
Id ni sit, mecum pignus, si quis vult, dato
In urnum mulsi, Pœnus dum judex siet;

Neq; in ludicris duntaxat, sed etiam in seriis illas & con-
cessas fuisse & validas, testes sunt Ulpianus & Papinianus.
Verum enim verò hæc omnia ut & alia plura luculentius
apparebunt cū ex *Disputatione de SPONSIONIBUS* à Dn. Can-
didato conscripta, tum ex discursu, qui ad diem 23. hujus
mensis Martii in auditorio majori cum ipso super illa insti-
tuetur. Age igitur Magnifice Dn. Rector, agite Dn. Professo-
res, Doctores, Magistri, artiū ingenuarū virtutūq; Studio-
si & Cives Academiæ universi convenite statu die & loco
frequentes, adeste benevolis animis, favete disputanti pro
summo in jure tam Canonico, quam civili gradu & privi-
legiis obtainendis, & vel linguarum, vel auriū operam ipsi
dicate & commodity. Id uti amicè atq; officiosè à vobis
contendimus, ita Vos faciles nobis ac promptos fore con-
fidim⁹. Dn. Candidatus, qui Dissertationē hanc de sponsio-
nibus examini publico proponit, spondet simul atq; pro-
mittit unicuiq; vestrum suum obsequium studiumq; ad o-
mnia, quæ vobis accommodata intellexerit, parata. Nos
quoq;, si, quam rogamus, gratiam apud nos iniveritis, se-
dulò nitemur, ne Vos de nobis optimè meritos pæni-
tere queat. P. P. sub Sigillo nostræ Facultatis,

die XIV. Feb. Anno clc Icc

XLVII.

¶ 60 50

Datum der Entleihung bitte hier einstempeln!

7.A 2677

